

19.29x21.65	1	עמוד 23	כותרת - ידיעות אחרונות	24/06/2021	77776156-6
עד - ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה בהבינתחומי הרצלי - 84260					

דעות אחרונות

עם ארה"ב, שללא ספק הייתה מגבילה את חופש הפעולה של ישראל. הטענה הרווחת שהממשלה הקורמת ירעה לנהל את מדיניות ישראל מול ארה"ב באופן מיטבי לטובת ישראל עומדת בסתירה למציאות. היום ברור, שמדיניות זו משולה להימורים בקזינו. ישראל הפקירה את הנכס המדהים שרכשה בעמל רב, תמיכה מקיר לקיר של ארה"ב בישראל. אנו עדים לנזקים כבדים מאד לקונצנזוס התמיכה בישראל; התמיכה בקרב המפלגה הדמוקרטית בישראל נחלשה, הנשיא ביידן כמעט ולא שוחח עם ראש הממשלה הקודם, הפרסומים לפיהם ישראל יכולה במשתמע להתעלם מארה"ב בסוגיות קריטיות הינם משוללי בסיס עובדתי. הנזק למעמדה האסטרטגי של ישראל הוא כל יתואר, דבר שדורש תיקון מידי ויסודי. סתירה נוספת הראויה לתשומת לב, גלומה בטענה שישראל הצליחה לעקוף את הסוגייה הפלסטינית ולכונן שלום תמורת שלום. אכן, הסכמי אברהם הינם הישג היסטורי משמעותי ביותר, אולם, היחסים המדיניים עם ירדן בשקיעה (בשונה מהיחסים הביטחוניים החזקים) וכך גם השלום אינו מתקדם לנורמליזציה עם מדינות הליבה של העולם הערבי. יש כאן פער גדול מדי בין מקסם שווה לבין המציאות. כמו כן, בעקבות העימות עם חמאס, נרשמו אמנם לישראל הישגים צבאיים, אך חמאס לשיטתו, הצליח להחזיר את הסוגייה הפלסטינית, ירושלים ועוד, למרכז הבמה. לכך משמעותיות ארוכות טווח לגבי סיכויי הנורמליזציה בעתיד, היציבות הביטחונית ביהודה ושומרון, שעלולה להתערער, המ- שכר ביחסי יהודים-ערבים ועוד.

השקר הוא האמת, האמת היא שקר

לאחרונה אנו עדים לתופעה קשה – התממשות חזון הבלהות של הסופר הנודע אורוול אשר תיאר מציאות קודרת שלפיה האמת הייתה בעצם שקר, והשקרים הואדרו לרמה של אמת צרופה. בהתנהלות כזאת טמונה סכנה אמיתית לביטחון הלאומי של ישראל, כיון שרפוס תרבותי קלוקל כזה, השפיע על החלטות אסטרטגיות בעבר ועלול, אם לא ייב- לם, להשפיע גם בעתיד. חובה עלינו למגר ולעקור מהשורש רפוס כזה של עיוות המציאות האסטרטגית.

במה דברים אמורים? בראש ובראשונה האיום האיראני לביטחון המ- דינה מזה כרבע מאה, על בסיס השילוב הקטלני בין החזון של איראן להשמיר את ישראל, והשאיפה למימוש באמצעות פיתוח נשק גרעיני ואיום בליסטי על אוכלוסיית ישראל. מנהיגות המדינה עד לאחרונה, התפארה ביכולתה הייחודית לבלום את האיום. האומנם כך? ישראל ניצבת כיום בפני החרפה דרמטית של ממדי האיום האיראני; זאת משום שבנגוד לרטוריקה התעמולתית, ביטול ההסכם בין ארה"ב לאיראן והטלת סנקציות חריפות, הביאו רווקא להחרפת ממדי האיום הגרעיני-ני האיראני על ישראל.

במילים פשוטות, למרות המבצעים המהוללים כאמת, שביצע המו- סה, איראן יכולה להגיע ליכולת גרעינית צבאית ככפוף להחלטתה. יש שתי דרכים לבלום זאת – האחת באמצעות ארה"ב, השנייה כפ- עולה צבאית עצמאית ללא תאום עם ארה"ב. השימוש בשואה, לצורך ניגוח המנהיגות הנוכחית של ארה"ב, הינו בגדר שערורייה אמיתית. הטיעון שלפיו ישראל יכולה לטפל לכדה באיום האיראני ללא תאום עם ארה"ב, הינו זריית חול בעיניים ושקה. מבלי להתייחס ליכולות הצבאיות העומדות לרשות ישראל, המדינה אינה יכולה אסטרטגית לתקוף את איראן ללא תאום עם ארה"ב, ומדוע? כיון שמבצע כזה בנתונים הנוכחיים מחייב גיבוי ותאום בינלאומי רחב, ובמיוחד עם ארה"ב. חשוב לציין שראש הממשלה הקודם, ניסה לקדם ברית הגנה

הטענה הרווחת שהממשלה הקודמת ידעה לנהל את מדיניות ישראל מול ארה"ב באופן מיטבי לטובת ישראל עומדת בסתירה למציאות. היום ברור שמדיניות זו משולה להימורים בקזינו

ליסיום, מומלץ לרבוך באמת ובעובדות ככסיס למדיניות ערכנית; אין חלופה לתאום האסטרטגי עם ארה"ב ולמעמדה כעמוד תווך בביטחון ישראל, האיום האיראני התקדם בצורה משמעותית ויתכן שעצירתו כרוכה רווקא באופציה מדינית סבירה, היחסים עם ירדן במיוחד, מחייבים שינוי כיוון לטובה, באופן שיהיה מתאם בין הגישה המדינית הכושלת לבין שתוף הפעולה הצבאי-הביטחוני המרשים. בשורה התחתונה נדר- שת כאוויר לנשימה מנהיגות מוסרית, עניינית וערכנית. ■

אלוף (מיל.) עמוס גלעד הוא ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה (IPS), הבינתחומי הרצליה